

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera v trestnej veci obvineného **Z. B. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy** podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. f/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2012 v Bratislave sťažnosť prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v Bratislave proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 27. augusta 2012, sp. zn. Tp 62/2011, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie sudkyne pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 27. augusta 2012, sp. zn. Tp 62/2011, **sa z r u š u j e .**

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného Z. B., nar. X. v D., trvale bytom M. č. X., okr. D., t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove o prepustenie z väzby na slobodu sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením sudkyňa pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica podľa § 79 ods. 3 Tr. por. prepustila obvineného Z. B. z väzby na slobodu, nakoľko došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru.

Proti tomuto uzneseniu podala prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ÚŠP GP SR) bezprostredne po vyhlásení uznesenia priamo do zápisnice o výsluchu obvineného sťažnosť, ktorá bola neskoršie písomne zdôvodnená.

V sťažnosti prokurátorka uviedla, že sa nestotožňuje so závermi sudkyne pre prípravné konanie, nakoľko obvinený B. síce požiadal o prepustenie z väzby na slobodu 17. júla 2012 pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu a táto žiadosť spolu s návrhom vyšetrovateľa na podanie obžaloby z 2. augusta 2012 bola doručená poštou 7. augusta 2012 na ÚŠP GP SR, teda vyšetrovateľ mal u seba žiadosť obvineného celkovo 16 pracovných dní a vzhľadom na rozsiahlosť vyšetrovacieho spisu musel za ten čas vyhotoviť kópie spisu pre potreby ďalšieho konania. Prokurátor ÚŠP GP SR následne zabezpečoval koncept vyšetrovacieho spisu, aby tento mohol predložiť spolu so žiadosťou sudkyňi pre prípravné konanie. Celkový čas od podania žiadosti obvineného o prepustenie z väzby do jej predloženia súdu na rozhodnutie bol 30 kalendárnych dní. Ďalej uviedla, že u obvineného B. aj naďalej existuje väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie a sám rozhodol o ponechaní obvineného vo väzbe.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému bola podaná sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátorky ÚŠP GP SR je dôvodná.

Z obsahu predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že obvinený B. je v posudzovanej veci trestne stíhaný, pretože je dôvodne podozrivý zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. f/ Tr. zák. Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 1. júla 2011, sp. zn. Tp 62/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2011, sp. zn. 2 Tost 20/2011, bol obvinený vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., pričom väzba u obvineného začala plynúť od 28. júna 2011 od 7.20 hod.

Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 4. januára 2012, sp. zn. Tp 62/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2012, sp. zn. 3 Tost 1/2012, bola väzba obvineného B. predĺžená do 28 júna 2012.

Ostatný raz bola lehota trvania väzby obvineného predĺžená uznesením sudkyne pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 6. júna 2012, sp. zn. Tp 62/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 21/2012, do 28. októbra 2012. V súčasnosti sa obvinený nachádza v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove.

Pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátorky mal najvyšší súd na zreteli ustanovenie § 76 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný čas, čo je podporené aj rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vychádzal aj z ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú aj naďalej, resp. či sa zmenili, pričom sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o väzbe obvineného.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Podľa § 76 ods. 6 písm. c/ Tr. por. celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 písm. c/ Tr. por. z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Zo spisu nepochybne vyplýva, že od ostatného rozhodnutia o väzbe uznesením Špecializovaného trestného súdu zo 6. júna 2012, sp. zn. Tp 67/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 21/2012, nenastala žiadna podstatná zmena pri posudzovaní dôvodnosti väzby. V tejto súvislosti možno súhlasiť so závermi prvostupňového súdu, že trestné stíhanie obvineného pre skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie sa vedie dôvodne, došlo k spáchaniu predmetného skutku, ktorý má znaky vyššie špecifikovaného trestného činu (obzvlášť závažného zločinu) a aj v tomto štádiu trestného konania existuje dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený B.. Tieto skutočnosti vyplývajú z doteraz zabezpečených dôkazov v predmetnej trestnej veci.

Možno súhlasiť aj s v sťažnosti uvedenou námietkou prokurátorky ÚŠP GP SR, že okrem podozrenia, ako jedného z predpokladov vzatia obvineného do väzby, je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia materiálna podmienka väzby, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Podľa zistenia najvyššieho súdu uvedený väzobný dôvod, pre ktorý bola obmedzená osobná sloboda obvineného jeho vzatím do väzby, sa opiera o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava, že v prípade prepustenia obvineného na slobodu, tento ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, nakoľko mu hrozí vysoký trest.

Ako už bolo viackrát zdôraznené v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe obvineného, tak možno konštatovať, že výklad pojmu „konkrétna skutočnosť“ je vecou súdu, ktorý na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci posúdi, či vzatie obvineného do väzby a jej ďalšie zotrvanie v nej je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť inak.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pre osobitné okolnosti uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. platí, že tieto sami osebe nie sú dôvodom väzobného stíhania. To platí aj o hrozbe vysokým trestom pre obvineného. Preto aj keď v danom prípade táto okolnosť existuje, avšak zároveň by nehrozila obava z úteku obvineného alebo z jeho skrývania sa, nebolo by možné vziať ho do väzby, resp. keďže v súčasnosti sa nachádza vo väzbe, musel by byť z nej prepustený na slobodu. Ako však už bolo vyššie uvedené v prípade obvineného okrem hrozby vysokého trestu za skutok, z ktorého je dôvodne podozrivý, pristupuje aj okolnosť obavy z jeho úteku, resp. skrývania sa, či vyhýbania sa trestnému stíhaniu.

V súvislosti s uznesením sudkyne pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 27. augusta 2012, sp. zn. Tp 62/2011, kde v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatovala, že bol porušený článok 5 ods. 4 Dohovoru ako aj § 2 ods. 6 Tr. por., považoval najvyšší súd za potrebné uviesť nasledovné.

V zmysle článku 5 ods. 4 Dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. V zmysle § 2 ods. 6 Tr. por. sú orgány činné v trestnom konaní a súdy povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene.

Pri posudzovaní požiadavky urýchllosti a neodkladnosti pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu treba vychádzať zo všetkých okolností prípadu. Vychádzajúc z konštantnej judikatúry európskeho súdu pre ľudské práva ako aj judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle článku 5 ods. 4 Dohovoru. V posudzovanom prípade však aj z hľadiska zložitosti trestnej veci, rozsiahlosti vyšetrovacieho spisu a potreby prípravy podkladov pre spracovanie a prípravu obžaloby sa javí lehota tridsiatich kalendárnych dní od podania žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu do jej predloženia sudkyňi pre prípravné konanie na rozhodnutie o nej ako primeraná a v súlade s článkom 5 ods. 4 Dohovoru ako aj § 2 ods. 6 Tr. por. Najvyšší súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o účelovom postupe orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s podanou žiadosťou obvineného o jeho prepustenie na slobodu, naopak zistil, že tieto postupovali v súlade so zákonom tak, aby bola dodržaná

aj zásada prejednávania veci v primeranej lehote, samozrejme majú na zreteli aj zásadu prednostného vybavovania väzobných vecí, a teda aby zároveň bolo možné v krátkom čase podať obžalobu na obvineného na súde, ako to uviedla v odôvodnení svojej sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu prokurátorka ÚŠP GP SR.

Preto na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 5. septembra 2012

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová